

सूर्याचंद्रमसोरित्यग्रेरप्युपलक्षणं रुचःदीपयः न्यक्षेर्ह्यर्चचंद्राग्निनेत्रे व्योम्निकेशारदमयोयस्येतिविषहः ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ शरीरेषुविषमैर्दशविधैस्तैस्तिष्ठतीति विषमस्यः प्राणिनोदेहाभिमा
निनां सर्वेषांसमः प्रियत्वात् नद्यात्मनिकदाचिदप्यप्रियत्वंकस्यापिदृष्टंएषशिवएवबायुरुपीप्राणापानादिभेदेनविषमस्येषुपुण्यपापिषुशरीरिषुजीवेषुस्थितःसर्वसमइत्यर्थः ॥ ३९ ॥ विषहंप्रतिमां ॥ ४० ॥ ऊ
रुभ्यामित्यादिश्लोकत्रयेणपुनस्तनूद्वयंविभजतेऊरुभ्यामिति तत्राद्यश्लोकेकेशिरितिभोक्ता सोमइतिचभोग्यमुच्यते अत्रमुखबाहूरुपादेभ्योजाताश्चत्वारोवर्णाःकर्मफलभूतदृष्ट्यादिचारणसमस्तप्राणिकल्याण
करत्वादुद्रस्यशिवातनूरित्युच्यते तत्रऊरुभाब्देनतदारभ्याधस्तनःप्रदेशउच्यते तत्रार्धमाग्रेयंपरिशेषादर्थसोमःवैश्योभोक्ताशूद्रोभोज्यइत्यर्थः आत्मनोरुद्रस्य तथाचऊरुभ्यामुपरिअर्धशिरोभागोब्राह्मणोभिर्भा
क्ता परिशेषादर्थबाहुभागःक्षत्रियःसोमोभोज्यं तथापुनरप्येतदुच्यते अर्धमाग्रेयमर्थसोमइति तेनब्रह्मक्षेत्रेभोक्तारी वैश्यशूद्रौभोज्यौ तथाचभोक्ताभोज्यंरक्ष्यंभोज्येनचभोक्तावर्धनीयइति तथाचचतुर्व

सूर्याचंद्रमसोर्लोकप्रकाशंतेरुचश्चश्रयाः ॥ ताःकेशसंज्ञिताख्यक्षेप्योमकेशस्ततःस्मृतः ॥ ३४ ॥ भूतंभव्यंभविष्यंचसर्वजगदशेषतः ॥ भवएवततोयस्माद्भूत
भव्यभवोद्भवः ॥ ३५ ॥ कपिःश्रेष्ठइतिप्रोक्तोधर्मश्चवृषउच्यते ॥ संदेवदेवोभगवान्कीर्त्यतितोवृषाकपिः ॥ ३६ ॥ ब्रह्माणंमिंद्रवरुणंयमंधनदमेवच ॥ नि
गृह्यहरतेयस्मात्तस्माद्भरइतिस्मृतः ॥ ३७ ॥ निमीलिताभ्यांनेत्राभ्यांबलादेवोमहेश्वरः ॥ ललाटेनेत्रमस्तुजत्तेनत्र्यक्षःसउच्यते ॥ ३८ ॥ विषमस्यःशरीरेषुस
मश्चप्राणिनामिह ॥ सवायुर्विषमस्येषुप्राणोपानःशरीरिषु ॥ ३९ ॥ पूजयेद्विग्रहंयस्तुलिंगंचापिमहात्मनः ॥ लिंगंपूजयितानित्यंमहतींश्रियमश्नुते ॥ ४० ॥
ऊरुभ्यामर्धमाग्रेयंसोमोर्धंचशिवातनुः ॥ आत्मनोर्धंतथाचाग्निःसोमोर्धंपुनरुच्यते ॥ ४१ ॥ तैजसीमहतीदीप्तादेवोभ्योस्यशिवातनुः ॥ भास्वतीमानुषेष्वस्य
तनुर्धौराग्निरुच्यते ॥ ४२ ॥ ब्रह्मचर्यंचरत्येषशिवायास्यतनुस्तथा ॥ यास्यघोरतरामूर्तिःसर्वानत्तितयेश्वरः ॥ ४३ ॥ यन्निर्दहतियत्तीक्ष्णोयदुग्नोयत्प्रतापवा
न ॥ मांसरोणितमज्जादोयत्ततोरुद्रउच्यते ॥ ४४ ॥ एषदेवोमहादेवोयोसौपार्थतवाग्रतः ॥ संग्रामेशान्नवान्निघ्नंस्त्वयाहृष्टःपिनाकधृत् ॥ ४५ ॥

र्ण्यत्रैलोक्यस्थितिहेतुत्वादात्मनोरुद्रस्यशिवातनूरित्यर्थः ॥ ४१ ॥ तैजसीति नहवैदेवाअश्रंतिनपिबल्येतेदेवामृतंदृष्ट्वातृप्यतीतिश्रुतेर्देवानांभोग्यासोमरूपास्यशिवातनुःस्यर्गैस्ति तथाभुविमानुषेषुघोराभोक्त्री
जठराग्निरूपासर्वानर्थनिदानभूतास्तीतिभावः ॥ ४२ ॥ ब्रह्मचर्यमिति एषमानुषःतयातन्वाब्रह्मचर्यंचरति यास्यशिवातनूदेवीसंपत् शमदमादिहृषा सर्वानर्थनिदानंघोरतराकामक्रोधादिरूपायास्यशिवस्य
मूर्तिस्तयाससर्वानत्ति क्रोधाद्याविष्टोहिपित्रादीनपिहिनस्तीतिप्रसिद्धं ॥ ४३ ॥ एवमस्यैवकारयितृत्वादयमेवाराध्योस्माद्वेतव्यमित्याशयेनाह यन्निर्दहततीति निर्दहत्यशिवत् तीक्ष्णःशस्त्रवत् उद्योयमवत्
प्रतापवान्कालवच्चभूत्वासर्वान्द्रोदयतिरुणद्धिवासर्वंप्राप्तित्वादुद्रइत्युच्यते अयमेवभयकृद्भयनाशनश्चेत्याराधनीयोनतेहेलनीयइतिभावः ॥ ४४ ॥ ४५ ॥